

Vejledning om uddannelsesspecifik dimensionering

Denne vejledning er udarbejdet til brug for optag på uddannelser, der er underlagt uddannelsesspecifik dimensionering. Den sammenfatter, hvad der gælder for:

1. Uddannelser underlagt uddannelsesspecifik dimensionering
2. Fastsættelse af dimensionering
3. Opgørelse af dimensionering
4. Ændringer i dimensionering
5. Opfølgning på overholdelse af dimensionering

1. Uddannelser underlagt uddannelsesspecifik dimensionering

En række uddannelser på professionshøjskoler, erhvervsakademier og universiteter er underlagt uddannelsesspecifik dimensionering.

Der er tale om uddannelser, hvor optaget fastsættes centralt under hensyn til det forventede behov for uddannet arbejdskraft og institutionernes muligheder for at skaffe praktikpladser. Det gælder primært uddannelser rettet mod den offentlige sektor såsom sygeplejersker og pædagog mv. samt autorisationsgivende uddannelser som medicin og tandlæge mv¹.

En samlet oversigt over uddannelser, der er uddannelsesspecifikt dimensioneret, kan findes på [Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside](#).

2. Fastsættelse af dimensionering

På pædagoguddannelsen fastsættes dimensioneringen efter indstilling fra de kommunale kontaktråd. På visse uddannelsesspecifikt dimensionerede uddannelser på universiteterne fastsættes dimensioneringen på baggrund af anbefalinger fra Prognose- og dimensioneringsudvalget (medicin) og Tandplejens Prognoseudvalg (tandlæge, tandplejer og klinisk tandtekniker).

For de øvrige uddannelser fastsættes dimensioneringen på baggrund af ansøgninger fra de enkelte uddannelsesinstitutioner. Se i øvrigt afsnit 4 nedenfor.

3. Opgørelse af dimensionering, hvad tæller med?

Dimensioneringen fastsættes pr. studieår (dvs. 1. oktober år x og 1. marts år x+1). Dimensioneringen dækker optag af studerende, der indgår i taxameterilskudsbe-
regningen samt kommunale revalidender. Den fastsatte dimensionering er inklusiv
evt. overbooking, der sker for at tage højde for frafald. Ved institutioner, der udby-
der den samme uddannelse på flere afdelinger, er det det samlede optag inkl.
eventuel overbooking, der skal ligge inden for dimensioneringen.

Dimensioneringen gælder for nyoptag. Nyoptaget inkluderer både optagelse gen-
nem den Koordinerede Tilmelding og optagne ved efterfølgende udbud af ledige
pladser. Derudover er der følgende særlige indberetningsforhold:

¹ Fra 2019 er dimensioneringen på medicin, tandlæge, klinisk biomekanik og veterinærmedicin opgjort på studieår, hvor den tidligere har været opgjort på finansår. Samtidig er dimensioneringen differentie-
ret for kandidat- og bachelordelen.

9. marts 2023

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Uddannelsesudbud og Optag

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Sidsel Dorthea Vedel
Tel. 7231 8479
dimensionering@ufm.dk

Ref.-nr.
22/07252-6

Overflyttere²

Overflyttere indgår ikke i nyoptag. Institutioner kan dog kun modtage overflyttere, der opfylder adgangskravene og har bestået, hvad der svarer til første år af uddannelsen, og når der på den pågældende årgang er ledige studiepladser i forhold til den gældende dimensionering.

Genindskrevne³

Studerende, der bliver genindskrevet på uddannelsen efter endt orlov, sygdom eller lignende, tæller ikke med i nyoptag. Genindskrivning forudsætter dog, at den studerende opfylder adgangskravene, og at der er ledig studieplads.

Udenlandske studerende

Udenlandske selvbetalere og udenlandske studerende, der modtager stipendium til særligt dygtige udenlandske studerende fra lande uden for EU og EØS (fripladsordningen) indgår ikke i dimensioneringen.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Meritstuderende - sygeplejerskeuddannelsen

SOSU-assistent, der optages som meritstuderende på sygeplejerskeuddannelsen, indgår i dimensioneringen med en vægtning på 2/3, som de typisk belaster praktikpladssystemet med. Disse meritstuderende, som optages på særlige tilrettelagte forløb for SOSU-assistent, skal indskrives i SIS på KOT-gruppe 34. Institutionen skal sikre, at der kan gives merit pba. SOSU-uddannelsen, før de studerende optages som SOSU-merit. Optaget opgøres ud fra institutionernes indberetninger til CØSA-systemet pr. 1. marts og 1. oktober. SOSU-assistent, der optages som meritstuderende på sygeplejerskeuddannelsen med en gymnasial baggrund kan ikke indberettes på KOT-gruppe 34. I disse tilfælde kan institutionen, såfremt dimensioneringen er overskredet som følge af disse studerende, angive dette i en separat redegørelse til ministeriet

Den Frie Læreruddannelse

For Den Frie Lærerskole gælder for nyoptaget samme betingelser som for de øvrige uddannelsesinstitutioner. Dvs. nyoptaget inkluderer ikke overflyttede, genindskrevne eller lignende. Studerende, der optages på 3. semester af den frie læreruddannelse på baggrund af merit, indgår dermed ikke i nyoptaget. Det er dog også her en forudsætning for optag, at der er en ledig plads.

Særlige opgørelsesmetoder på Klinisk diætetik

Under uddannelsen i Ernæring og Sundhed er studieretningen Klinisk diætetik dimensioneret. Der indberettes ikke optag på studieretningen, da det først vælges i løbet af studiet. Dimensioneringen af denne studieretning opgøres derfor ud fra STÅ-indberetningen som antallet af studerende, der består 1. semester af studieretningen (uanset de studerendes oprindelige studiestarttidspunkt). Dimensioneringen for studieåret 2021/2022 opgøres således som antallet af beståede studerende på 1. semester af studieretningen ved indberetningerne marts 2022 og oktober 2023.

² Adgangsbekendtgørelsen BEK nr 36 af 13/01/2022, og BEK nr 35 af 13/01/2022

³ Adgangsbekendtgørelsen BEK nr 36 af 13/01/2022, og BEK nr 35 af 13/01/2022

Reglerne for indberetning af optag kan findes på [Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside](#).

4. Ændringer i dimensionering

Styrelsen indhenter årligt (marts) ansøgninger fra institutionerne til ændret dimensionering. Alle ansøgninger vil være besvaret i juni, og de nye lofter gælder for det kommende studieår. Se illustration af årshjulet nederst i denne vejledning.

I behandlingen af ansøgninger lægges der vægt på følgende:

– Praktikpladser

En forudsætning for (øget) optag på uddannelser med praktik er, at der kan tilvejebringes det fornødne antal praktikpladser. I ansøgningen skal dette dokumenteres gennem konkrete aftaler med aftagere eller referat af møder med relevante aftagere, hvor de forpligter sig til at stille et antal praktikpladser til rådighed. På uddannelser med private praktikpladser (f.eks. laborant) hvor det ikke er muligt for institutionerne at sikre lige så bindende konkrete aftaler om praktik, kan aftagerudtalelser om fremtidigt behov for praktikanter og dimittender benyttes i stedet.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

– Dimittendledighed og arbejdsmarkedsstatistik

En forudsætning for øget optag er, at det kan dokumenteres, at dimittendledigheden ligger under den gennemsnitlige dimittendledighed fra alle videregående uddannelser⁴. Herudover kan der også blive lagt vægt på beskæftigelsesmål og regional ledighed/beskæftigelse.

Hvis der rent undtagelsesvist ønskes ændret dimensionering af uddannelsesudbud, hvor der endnu ikke er ledighedstal, vil der blive lagt vægt på dimensionering og ledighed for uddannelser med ækvivalente arbejdsmarkedsfunktioner.

– Øvrige forhold

Derudover kan der i behandling af ansøgningerne blive set på faktorer som frafald samt i særlige tilfælde uddannelsespopulationens alderssammensætning.

5. Opfølgning på udmeldt dimensionering

Opfølgningen og sanktionsberegning på den uddannelsesspecifikke dimensionering foregår på uddannelsesniveau på den enkelte institution⁵. Det betyder, at for hver uddannelse på en institution, der overskrider den uddannelsesspecifikke dimensionering, bliver der beregnet en særskilt sanktion. Den endelige sanktion udgøres således af summen af sanktioner for de enkelte uddannelser, der overskrider dimensioneringen.

Sanktionen beregnes ved at gange den takst, som studerende på den pågældende uddannelse normalt udløser med det antal studerende, der overskrider dimensioneringen, jf. formlen nedenunder, hvor studieåret 2021/2022 bliver brugt som et eksempel.

$$(1) \text{ Sanktion}_{2021/2022} = \text{Takst}_{2022} * \text{Overskridelse}_{2021/2022}$$

⁴ Oversigter over dimittendledighed for enkelte uddannelser og udbud kan findes i Uddannelses- og Forskningsministeriets Datavarehus.

⁵ BEK nr 2143 af 24/11/2021 og BEK nr 1957 af 15/10/2021

Læs mere om sanktionsberegning [her](#).

Årshjul

